

[Kristen Østergaard.]

svaret, som socialdemokratiet så ville medvirke til i næste folketingssamling. I betænkningen beklager socialdemokratiet, at flertallet ikke har kunnet imødekomme ønsket om de to undersøgelser, som kunne have banet vejen for et nyt forlig om den fremtidige forsvarsordning allerede i indværende kalenderår. Det er en meget from bemærkning til at dække over en stor uvilje.

I forbindelse med socialdemokratiets noget selvmodsigende holdning til regeringens forslag om en kommissionsundersøgelse og socialdemokratiets løfte om forsvarsforlig til næste år vil jeg gerne sige, at det er naturligvis ikke afgørende, om vi får en ny forsvarslov i denne samling, eller om vi får den i næste samling. Jeg ville da anbefale en udsættelse til næste samling, hvis der havde været begrundet udsigt til et forlig med socialdemokratiet om forsvaret til den tid. Det ville jeg anbefale, fordi det må erkendes, at det er af stor værdi for forsvaret, at en forsvarsordning er baseret på det bredest mulige politiske grundlag for dermed at sikre, at forsvarspolitikken ikke bliver gjort til kastebold i den partipolitiske strid. Dette synspunkt er ikke noget nyt. Det har jeg tidligere givet udtryk for også ved forslagets første behandling.

Når venstre i denne situation ikke kan anbefale udsættelse til næste samling, så er det, fordi vi ingen tillid har til, endsige garanti for, at socialdemokratiet kan eller vil indgå forlig om forsvaret til den tid. Vor erfaring med socialdemokratiet i denne vinter under behandlingen af forsvarsloven og socialdemokratiets angivne interesse for en beredskabsstyrke på kun 10.000 mand samt en yderligere nedsættelse af tjenestetiden og intet medansvar for de fremtidige forsvarsudgifter — jeg understreger her, at det er det, der er koncentreret i den såkaldte udstrakte hånd — er det, der har gjort eller har været medvirkende til, at regeringspartierne er kommet til den konklusion, at socialdemokratiet kun ønsker en udsættelse til næste samling for at vinde tid til yderligere forhaling af sagens afslutning — eller til det, vi populært kan udtrykke: at rumle videre med forsvarssagen.

Forhandlingerne i udvalget har også givet os den opfattelse, at der i socialdemokratiet er så modstridende opfattelser af forsvaret,

at dette parti ikke foreløbig bliver i stand til at indgå et forlig om forsvaret.

Regeringspartierne havde regnet med, at forslaget om et permanent forsvarsudvalg ville have socialdemokratiets interesse, men dette viste sig imod forventning heller ikke at være tilfældet, og det er vel forståeligt, at med socialdemokratiets negative holdning til et forsvarsudvalg blev forslaget trukket tilbage. Under sådanne omstændigheder ville et forsvarsudvalg sandsynligvis kun have skadelige virkninger. Vi må konstatere, at i forsvarssagen vil socialdemokratiet nu helst holde sig reserveret tilbage. Der er gjort, hvad der kunne gøres for at opnå et forlig med socialdemokratiet, men da socialdemokratiets betingelse er udsættelse til næste samling, så er der for den sags skyld ikke mere at snakke om; jeg tror, befolkningen vil forstå, at så må regeringspartierne gennemføre forsvarsordningen alene.

Forslagets centrale ordning går ud på en gennemgribende ændring af forsvarrets øverste ledelse ved indførelsen af en administrativ og forvaltningsmæssig enhedsledelse, og det kan vel ikke bestrides, at det er en såre central ændring i den rationaliseringstidsalder, vi lever i. Jeg vil gerne udtale håbet om, at den forenkling og den rationalisering, der tilsigtes med enhedsledelsen, må komme til at svare til forventningerne, når loven bliver ført ud i praksis.

Hovedformålet med lovændringen er ikke blevet anfægtet under udvalgsbehandlingen eller af socialdemokratiet i vinterens løb. At regeringspartierne er blevet enige om — sammen med socialdemokratiet godt nok — et ændringsforslag, der i modsætning til forslaget giver værnscheferne det fulde ansvar både for forvaltningen og uddannelsen af personellet, det ændrer ikke ved forslagets hovedprincipper om enhedsledelse. Ændringsforslaget er ud fra saglige synspunkter berettiget, og de militære sagkyndige betragter også ændringen som en forbedring.

Disse betydningsfulde ændringer i forsvarsloven ligger vel nærmest på linje med de ændringer, hr. J. O. Krag sidste gang som statsminister bebudede i en åbnings-tale, eller som hr. J. O. Krag dengang forestillede sig; men nu, da disse ændringer bliver gennemført af en liberal regering, bliver det hele bagatelliseret til næsten ingenting. Denne holdning hos socialdemo-